

BAJAI FÜGGETLEN ÚJSÁG

POLITIKAI LAP.

Megjelenik hétfő és csütörtök kivételével minden nap.

A bajai függetlenségi és 48-as párt hivatalos közlönye.

Szerkesztőség: Bende Imre-utca 3 szám.	Társzerkesztő: Wagner Antal	Laptulajd. és felelős szerkesztő: Dr. Valentin Emil	Főmunkatárs: Dr. Nyiraty János	Előfizetési árak: Egész évre 10 kor. Vidékre 16 kor. Egyes szám ára 4 fillér.
---	--------------------------------	--	-----------------------------------	--

A megvalósulás útján.

Baja, 1908. november 20.

A közérdek parancsoló szüksége csodákat művelt. Rövid, egy heti akció után sikerült a baja—kiskőrösi vasút érdekében az egész érdekelttség vonalát mozgásba hozni, hogy eminens érdekét megvédje. Egy hét előtt kezdtek meg a kiskőrösi vasút ügyét tárgyalni és nyolcad napra már száz tagú küldöttség járt Budapesten a kereskedelmi kormány előtt, hogy megakadályozza azt a hihetetlen dolgot, hogy olyan vasutat építsenek, amely az érintett községek lakóinak nem kell. Nem kell pedig egyszerűen azért, mert egyenesen a községek gazdasági érdekeibe ütközik.

Rövid néhány nappal ezelőtt megirtuk, hogy lehetetlen, hogy a dunapataj—bajai vasút létesüljön a kiskőrös—bajai helyett. Ebben a cikkünkben kifejtettük, hogy bármennyire is támogatják a dunapataji tervet, a köz érdeke, kell, hogy ebből a harcból kerüljön ki győztesen.

Nem sokáig kellett várunk, hogy fejtegetésünkre megjöjjön a válasz és, hogy ez a válasz a mi állításaink igazát támogassa.

A tervezett dunapataji vasút egy végtelen hosszú vonal lett volna, amely mindenre jó, csak arra nem, hogy a közérdeket szolgálja. Csupán azért kellett volna ennek a tervnek megvalósulnia, hogy egy csonka, torzvasutat, a kúnszentmárton—dunapatajait kiegészítse.

Viszont a kiskőrösi ügy a bajai, mint az utvonalba eső községek érdekeit a leghatározottabban felkarolja. Hiszen világosan áll előttünk a dolog. A kiskőrösi vasut nem csak hogy megrövidíti az utat a főváros felé, de hamarabb, jó idővel előbb is csatolja Baját a budapest

—zimonyi vasut gyorsvonatába. Ezenkívül mintegy kiegészítő része része lesz ennek a vonalnak a tervbe vett kiskőrös—félegyházai vonat és a félegyházaiból kiágazó félegyháza—csongrádi. Így aztán egyenes összeköttetés lesz a Duna és a Tisza között. Ennek a gazdasági értéke oly nagy, hogy azt nem érdemes feláldozni egy döcögős végtelenül hosszú és unalmasan lassu értéktelen vasutért.

Mint már tegnap röviden jeleztük, egy 100 tagból álló küldöttség tisztelt a kereskedelemügyi kormány előtt. Ebben a deputációban képviselve volt Kiskőröstől Bajáig minden egyes község. De ott volt városunk főispánja, országgyűlési képviselője és polgármesterén kívül még három pestmegyei képviselő is, akik szintén hangoztatták, hogy a kiskőrösi vasut az egyedüli, amely közérdeket képvisel.

A kereskedelmi kormány nevében Sztéryni József államtitkár válaszolt a küldöttség szónokának és kijelentette, hogy a kiskőrös—bajai vasút létrejötte elé nem gördít a kormány semmi akadályt. Sőt, nemcsak hogy nem akadályozza azt meg, hanem létrejöttét mindenben elősegíti.

A kereskedelmi kormány lojális nyilatkozatát a legnagyobb elismeréssel fogadjuk, mert ebből azt látjuk, hogy ott elsősorban és mindenekfelett a közérdek áll komloktérben. Ugy állott eddig a dolog, hogy a kereskedelemügyi miniszteriumban szívesen látták volna a pataji vasút megvalósulását, vagy a kettőnek a fuzionálását. Amikor azonban a közóhaj megnyilvánulását látták, nemcsak hogy nem gördítettek a terv útjába akadályt, hanem még támogatását is kilátásba helyezték.

Joggal és méltán tűzhettük hát cik-

künk élére címül: „A megvalósulás útján“, mert a kiskőrös—bajai vasút ezzel tényleg a megvalósulás útjára tért.

Szobrot Türr Istvánnak.

Vettük a következő felhívást:

Kérelem.

A régi idők legendás alakjai közül, akiknek nevét tisztelettel és dicsőítéssel említette az egész művelt világ, kidőlt az utolsó:

Türr István, tábornok.

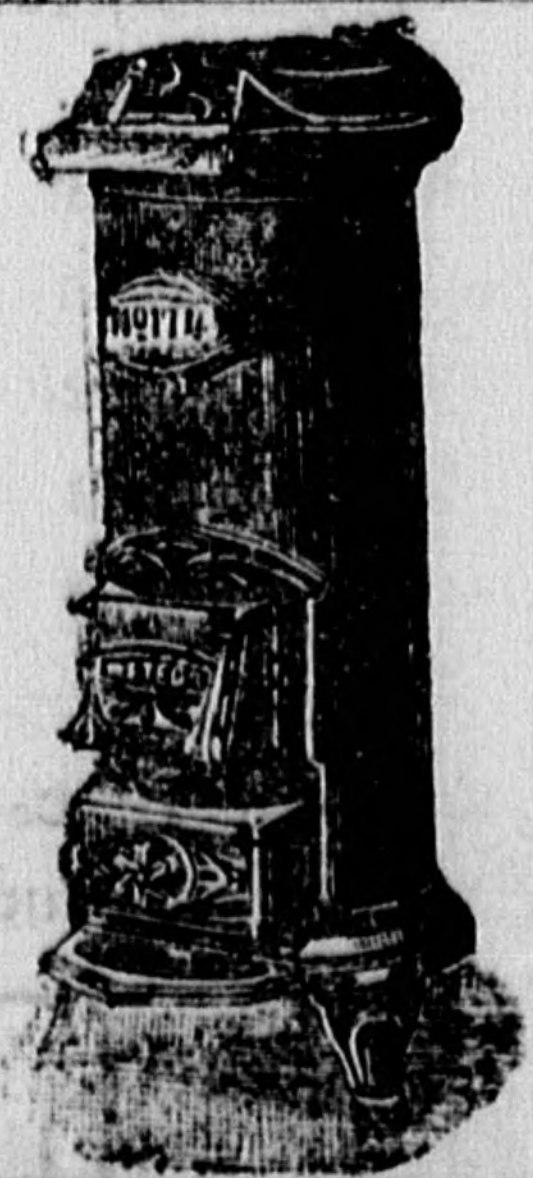
Elhunytá mély fájdalommal töltötte el minden magyar ember szívét, mert aki a világ bármely részében a magyar névnek és ezzel együtt a magyar nemzetnek soha nem muló, örök dicsőséget szerzett, azt, valamint életében a magunkénak valljuk, tiszteljük és szeretjük, azonképen halálát is veszteségünknek és gyászunknak érezzük.

Azt a tiszteletet és ragaszkodást, melylyel a magyar nemzet *Türr István* iránt viseltetik, kétségtelenül fokozza az a körülmény, hogy nagy szolgálatait oly államok javára szentelte, melyeket hazánkhoz a rokon érzés kötelei fűznek; nevezetesen államférfiui, főként diplomáciai lángelméjének legkimagaslóbb tényeit Angolország javára vitte véghez, amely államnak szabadságlevelé, a Magna Charta hét év külömbiséggel egyidős a mi szabadságlevelünkkel, az arany bullával.

Nagy katonai képzettségeit, s rettenthetetlen hősiességét pedig Olaszország szolgálatának szentelte, melyet nemcsak a fennálló szövetségi viszony, tehát politikai kapcsolat, hanem a történelmi rokonság révén benső és meleg érzelmi kötelék fűz hazánkhoz.

De *Türr István* gazdag és sokoldalú szellemének sugaraiból bőven jutott saját nemzetének is, amennyiben közgazdasági és irodalmi működésével ugyszólván haláláig nemzete ügyét szolgálta. Röpiratai és a különböző lapokban megjelent közgazdasági és politikai cikkei mély értékű, maradandó becsű kincsekkel gyarapították a magyar publicistika tárházat.

Türr István tábornok emlékét és hazafiúi érdemeit szülővárosában, Baján felállítandó ércszoborral kívánjuk megörökíteni és annak megjegyzésével, hogy a törvényhatóság a

Az állandóan melegítő
„METEOR“
 KÁLYHÁK
 a legjobbak
 és legtökéletesebbek!
 Kevés fűtő anyag, nagy fűtő-
 képesség.

Minden tüzelőanyagra és minden fűtési célra alkalmasak!

== Kapható úgy egyszerű mint diszesebb kivitelben! ==

Eddig 400.000 darab van forgalomban. Minden eredeti „Meteor“ kettős csillag védjeggyel van ellátva.

== Óvakodjanak tehát az értéktelen utánzattól. ==

EREDETI „METEOR“ KÁLYHÁK BAJÁN CSAKIS:

DRESCHER GYULA

KERESKEDÉSÉBEN KAPHATÓK.

gyűjtést a szoboralapra 2000 koronával kezdte meg. hazafias tisztelettel kérjük a társ-törvényhatóságokat és a *Türr István-szobor* mielőbbi felállítását nekünk lehetővé tenni sziveskedjék.

Dr. Hegedűs Aladár

kir. tanácsos, polgármester

Adományokat a *Türr István-szobor* javára szívesen fogad lapunk szerkesztősége is. Az adományokat köszönettel fogadjuk és hírlapilag nyugtázzuk.

Telefon tudósítások.

Budapest, 1908. november 20.

A képviselőház ülése.

A képviselőház mai ülésén az ülésterem teljesen néptelen volt. A teremben alig jelent meg 20 képviselő. A folyosón is kevesen voltak, de itt még is eleven élet volt.

Bent a teremben Justh Gyula elnök költ és a budget-vitához hozzászólt Wekerle Sándor miniszterelnök, Lorkovics Iván, akit az elnök többször rendre utasított, Schuller Rezső és Schurmin György.

Anglia és Franciaország.

Az angol parlamentben Sir Edvárd Gray külügyi államtitkár beszélt a külügyi viszonyokról és kijelentette, hogy a marokkói kérdés Anglia és Franciaország között a két állam méltóságához mérten intéztetett el, amely növelte mindkét állam között a bizalmas viszonyt. Nyilatkozott a német császár ismert interjújáról is.

A kínai gyász.

Pekingből jelentik, hogy ma megjelent a császári ediktum, amely elrendeli a császári gyászt az udvar, a főnemesség és a nép részére

A haragos sah.

Teheránból jelentik, hogy a perza sah előtt megjelent a kereskedők küldöttsége. Egy kereskedő kijelentette, hogy a nép nem kívánja sem a parlamentárizmust sem az alkotmányt. Amikor egy másik kereskedő ennek ellent mondott, a sah éktelen haragra lobbant és a küldöttséget kiutasította.

Balesetek a fővárosban.

A fővárosban az éjszaka jeges eső volt mitől a gyalogjárdák oly sikosak lettek, hogy az emberek képtelenek voltak galog járni. Több százan kar és lábtörést és agyrázkódást szenvedtek.

Sikkasztó alkalmazott.

A Neumann fakereskedő cég feljelentést tett a rendőrségnél, hogy egy alkalmazottja, egyik vidéki telepén 16000 koronát sikkasztott és megszökött

A Balkán válság.

Montenegróban nap-nap után izgatottabbak lesznek a kedélyek. Ma Budapesten elterjedt a hirtelen annak, hogy több montenegrói banda betört Boszniába és ott végtelen garázdálkodásokat követtek el. A hirtelen eddig még nem erősítették meg. A külügyi hivatal pedig megcáfolja.

NAPIHIREK.

A Bajai Kath. Nőegylet Erzsébet-ünnepélye. Felejthetetlen Erzsébet királynék halálának 10. éves fordulójára alkalmából a Bajai Kath. Nőegylet f. hó 19-én kegyeletes ünnepet rendezett a városi székház közgyűlési termében, hol az egyesület számos tagján kívül ott láttuk az izr. Nőegyletnek s a Bajai Jótékonycélu Leányegyesületnek képviselőit, a város részéről dr. *Hegedűs Aladár* kir. tan. polgármestert, *Erdélyi Gyula* főjegyzőt, továbbá *Scherer Sándor* tan. képző- int. igazgatót, stb. A gyűlést dr. *Koller Imréné*, nyitotta meg, beszédében hangsúlyozva, hogy a magyar nőnek mindenkor meg kell őriznie Erzsébetnek, a nőnek, a szenvedőnek emlékezetét. Majd *Magyarász Ferenc* titkár mondott emlékbeszédet Erzsébet királyné szerepéről a nemzeti gyász szomorú éveiben. Végül *Kollár Vilma* szavalta el *Sas Edének* »A királyné és a virágok« c. költeményét. Az elegikus hangulatu szép költemény Kollár Vilmának mélyen átértett előadásában valóban meghatotta az ünneplő közönséget.

Hidpróba. Szorgos és szerény munka folyik ezidőszereint a bajai Dunahidnál. Miután a hid munkálatai teljesen befejeztettek, most eltávolítják a hidról és a hid mellől az összes állványokat és teljesen szabaddá teszik mindentől. Ez a nagy munka nagyon is fontos alkalomból történik. December hó 9-én nagyjelentőségű esemény történik a bajabátaszéki Dunahidon. Ezen a napon tartják meg a *hid teherpróbáját*. Ennek megtörténte után alig áll valami útjában a hid megnyitásának. Ha a baja—szabadkai és a bátaszék—dombovári vonal elsőrangusítási munkálatai elkészülnek, így május elsejére átadhatják az országos fontosságú vonalat a forgalomnak. Ez aztán valóságos forradalmat idéz elő a menetrendekben. A bajai vonalról végleg letűnnek a döcögős, ácsorgó vonatok.

Uránia-előadás. A városi polgári iskola f. hó 22-én, vasárnap d. u. 5 órakor Uránia-előadást tart. Tárgy: *A Hunyadiak kora*; ezen előadásra a szülőket és érdeklődőket tisztelettel meghívja

az igazgatóság.

Elfoglalt fiakkeresek. A fiakkereseknél egy idő óta furcsa szokás, hogy úgy ne mondjuk, visszaélés kezd lábra kapni. A vonat érkezésnél a vonatból kiszálló bajai utas képtelen bérkocsit kapni. A fiakkeresek azt mondják, »el vannak foglalva.« Néha az összes künt levő fiakkeresek azzal utasítják el a felszállni kívánó utast, hogy »el vagyok foglalva«. Pedig rendszerint nem igaz, hogy el vannak foglalva, hanem spekulációból teszik. Bevárják, amíg minden utas kiszállt, hogy kapnak-e vidékieket, akik esetleg kocsin tovább utaznak, vagy legalább is a tarifánál többet fizetnek. Ezen visszaélés miatt az utóbbi időben sok panasz érkezett a rendőrséghez. A rendőrség a bajon úgy kíván segíteni, hogy ezentul elkülöníti az »elfoglalt« fiakkereseket. Ezeknek nem szabad többé a sorba állani,

hanem elkülönítve, hátul az indóház hátsó oldalánál. Itt kell bevárniok az utasaikat. Aki-ről pedig be fog bizonyulni, hogy nem volt elfoglalva, azt szigorúan büntetni fogják.

Felnöttek oktatása. Az ország összes városából arról értesítenek, hogy mindenütt megkezdték a munkás-gimnáziumok, felnöttek iskolájának tartását. Az új választási törvény tudvalevőleg a választási jogot egész bölcsen és helyesen a magyar írás és olvasáshoz köti. Aki tehát magyarul írni és olvasni nem tud, az nem kap szavazati jogot. Hogy azonban az alkotmány sáncaiba minél többen bejuthassanak, fontos érdeke az államnak, illetve a választó polgárságnak közvetlenül, hogy megszerezzék lehető széles körben az írni-olvasni tudás képességét. Baján eddig még semmi sem történt ezirányban. Felhívjuk tanítóink figyelmét e körülményre. Nekik elsősorban kötelességük a kezdeményezés.

A süködsdi vérengzés két áldozata Fábrián István süködsdi gazda és felesége a bajai városi közkórházban fekszenek. Fábriáné valószínűleg fel fog gyógyulni, mert már tul van minden veszélyen. Kihallgatásakor nem tudott semmi felvilágosítást adni. Amikor a merénylő Cseszlár István belépett hozzá, a szobában teljesen sötét volt és ő azt hitte, hogy az ura jött a szobába. Fábrián István még eddig nem volt kihallgatható és aligha is hallgathatják ki. Fején súlyos sérülést szenvedett, úgy, hogy a koponyájából el kellett egy részt távolítani. Felgyógyulásához alig van remény. Amikor dr. Hechtl József bűnügyi rendőral-kapitány ki akarta hallgatni, értelmetlenül motyogott. A bűn elkövetőjét, Cseszlár Istvánt elszállították a kalocsai törvényszékhez, ahol most vizsgálati fogságban van.

Bejelentő hivatal. A belügyminiszter felhívta a bajai rendőrséget, hogy 8 napon belül tudassa vajjon van-e Baján bejelentő hivatal? Ezt a kérdést azért intézte a belügyminiszter a rendőrséghez, mert január hó elsején lép az országos bűnügyi nyilvántartás és úgy látszik, hogy a miniszter ezzel kapcsolatosan országosan rendezni akarja a rendőrségeknél a bejelentő hivatalokat is. Ez az intézmény megkönnyítené a bűnügyi nyomozásokat és segítené a cselédügy rendezését is.

Hatósági mészárszék. Az új húsvizsgáló törvényből kifolyólag egy új intézmény fog rövid időn belül létesülni. Ez az új intézmény a hatósági mészárszék. Ez a hatósági mészárszék nem azért létesül, mintha konkurrenciát akarna nyújtani a helybeli mészáros iparosoknak. Korántsem. A hatósági mészárszék nem árusít állandóan húst. Itt csupán a kényszer-vágásból származó hús lesz elárusítva és pedig a napi árnál olcsóbban.

Bácsalmás tűzoltóságot kap. A közel 10.000 lelket számláló Bácsalmás nagyköz-ségnek nincs szervezett tűzoltósága. Ha valahol tűz támad, két ember kivonul egy kézi-fecskendővel és avval akarják a tüzet lokalizálni. Ez az állapot azonban rövidesen meg fog szünni. Bácsalmási tudósítónk ugyanis jelenti, hogy ott most mozgalom indult meg egy önkéntes tűzoltó testület létesítése iránt. A mozgalom élén dr. Hirth Ferenc áll, aki e tárgyban a közeli napok egyikére értekezletet hívott össze. Ezen az értekezleten valószínűleg már a kész alapszabályokat is befogják mutatni.

Károlyka játékszere. Széll Károly csak tizenkét éves s már is a játékszerek meg-

Izléses **bútor** legjutányosabban **Szelényi Zsigánál** szerezhető be.

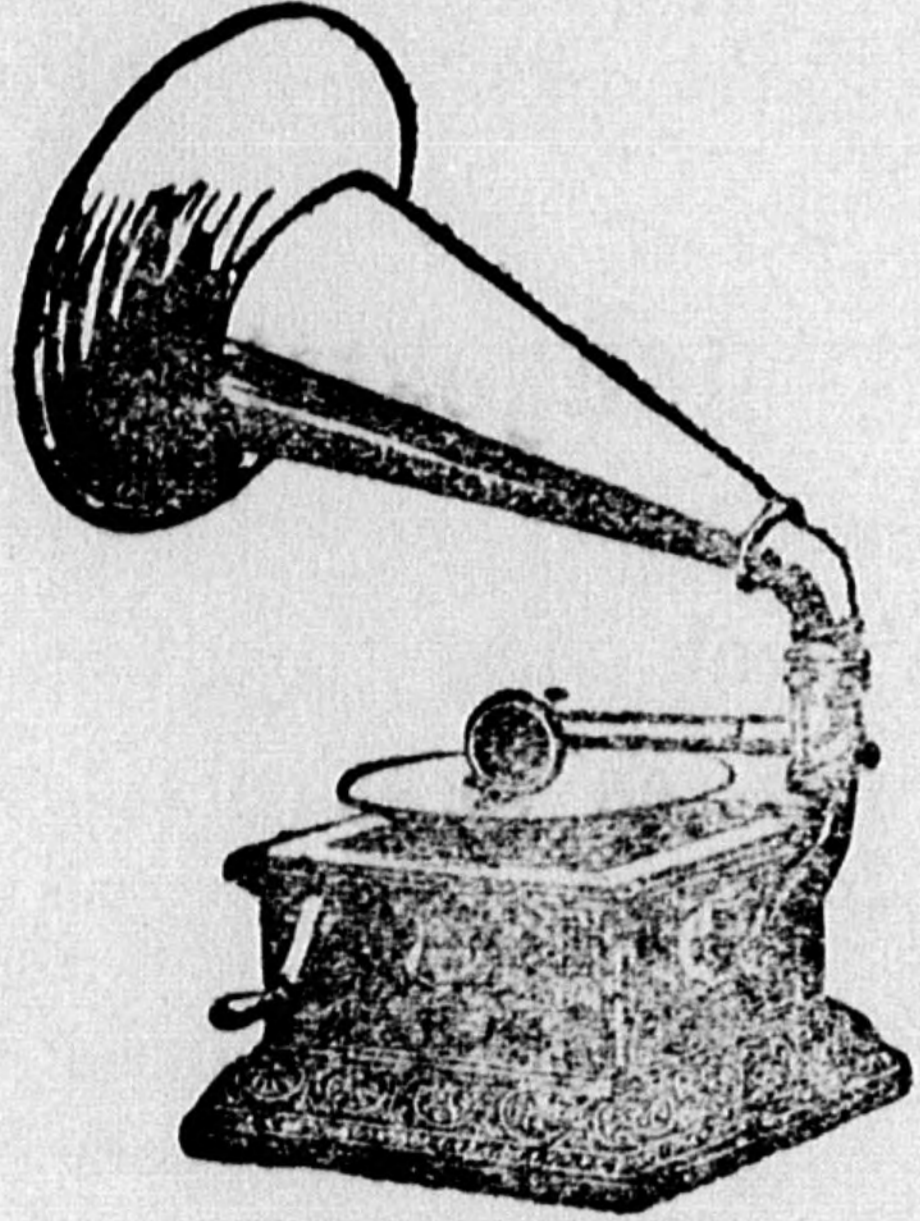
SCHULHOF GYULA

MECHANIKAI GÉPMŰHELYE

BAJA, Budapesti-út 15. szám.

Állandó raktár **varrógépekben, kerékpároknak, gramofonokban és lemezekben,** valamint ezen gépek alkatrészeiben.

Külső és belső kerékpár-gummik, nyergek, pumpák, csengők, francia kulcsok, kürtök, küllők stb. stb.

Mindennemű mechanikai gépek javító-műhelye u. m.: varrógépek, kerékpárok, számozó- és írógépek, gramofonok, villany-csengők és minden e szakmába vágó gépek javítása szavatosság mellett eszközöltetik.

Gramafon lemezeket

választás céljából házhoz küldök.

UJDONSÁG!

Egy-egy szám ára 30 fillér.

MAGYAR KÖNYVTÁR NOVEMBERI
UJDONSÁGAI:

527-528. sz.

* KEGEL MIKSA *

Lassalle Ferdinánd élete.

529. sz.

RÁKOSI VIKTOR

OROSZLÁNKÖLYÖK..

Regényes színjáték 3 felvonásban.

531-534. sz.

**IGNOTUS
OLVASÁS KÖZBEN.**

Jegyzetek és megjegyzések

535. sz.

GOETHE * CLAVIGO

Szomorújáték 5 felvonásban.

Fordította: **RADÓ ANTAL.**

Kaphatók:

IFJ. WAGNER ANTAL

könyvkereskedésében. Baján.

Magyar királyi államvasutak.

301585/908.

szám.

Pályázati hirdetmény.

Kereskedelemügyi m. kir. miniszter úr önagyméltósága a magyar királyi államvasutak 1909. és következő évek talpfa és váltótalpfa szükségletének biztosítása céljából folyó évi június hó 17-én megtartott nyilvános ajánlati tárgyalás eredményét megsemmisíteni és elrendelni méltóztatott, hogy újabb nyilvános pályázat hirdettessék.

Ennélfogva a magyar királyi államvasutak igazgatósága, az eddigiektől eltérő feltételek mellett, a magyar királyi államvasutak részére, a jövő 1909. évben szükséges vasuti tölgy, telítetlen bükk — és fenyőtalpfa, valamint tölgy váltó — és különtalpfa szállításának biztosítására újabb **nyilvános pályázatot** hirdet.

A szükséglet megközelítőleg a következő:

Tölgytalpfaiból:

360.000	drb.	270	cm.	hosszú	közbenső	I.	rangú.
101.000	"	250	"	"	ütköző	"	"
574.000	"	250	"	"	közbenső	"	"
72.000	"	220	"	"	17 cm. felsőszélességű	ütköző	II. rangú.
133.000	"	220	"	"	14 cm. felsőszélességű	közbenső	II. rangú.
31.000	"	220	"	"	16 cm. felsőszélességű	közbenső	II. rangú.

Telítetlen bükktalpfaiból, esetleg fenyőtalpfaiból:

100.000	drb.	270	cm.	hosszú.	közbenső	I.	rangú.
28.000	"	250	"	"	ütköző	"	"
157.000	"	250	"	"	közbenső	"	"
19.000	"	220	"	"	17 cm. felsőszélességű.	ütköző	II. rangú.
36.000	"	220	"	"	14 cm. felsőszélességű.	közbenső	II. rangú.
9.000	"	220	"	"	16 cm. felsőszélességű.	közbenső	II. rangú.

A tölgy váltó- és különtalpfaiból **8500 köbméter** ép és tompított (lesarkolt) élű.

A tölgytalpfa, tölgy váltó- és különtalpfa szállítása csak 1909. évre, vagyis egy évre, a telítetlen bükktalpfa és fenyőtalpfa szállítása pedig három egy másután következő évre, vagyis 1909., 1910. és 1911. évre ajánlható.

Bükktalpfa szállítására tehát ajánlatot lehet tenni egy, kettő és három évre is.

A szállításra, illetve ajánlattételre vonatkozó részletes feltételeket és módokat tartalmazó „Ajánlati felhívás”, valamint az ajánlatok megtételére szolgáló ajánlati űrlapok és a tölgy váltó — s különtalpfa méretjegyzéke, a magyar királyi államvasutak üzletvezetőségénél és a m. kir. kereskedelmi muzeum igazgatóságánál megtekinthetők és a magyar királyi államvasutak igazgatóságának anyag és leltárbeszerzési (A III) szakosztályánál (Budapest VI. Andrassy-út 73. sz. II. emelet 43. ajtó) **díjtalanul** kaphatók.

A szállításra vonatkozó általános és különleges feltételek a magyar királyi államvasutak budapesti nyomtatványtáránál (VI. Andrassy-út 75. szám) kaphatók, a vételár és a postaköltség előzetes beküldése, illetve befizetése ellenében.

A szabályszerűen kiállított, ivenkint egy koronás magyar okmánybélyeggel ellátott ajánlatokat lepecsételve és a borítékon ezzel a felirással: „Ajánlat a **301585/908. számhoz** ellátva legkésőbb 1908. évi december hó 10-ikének déli 12 órájáig a magyar királyi államvasutak igazgatóságának anyag- és leltárbeszerzési szakosztályában kell átadni, vagy pedig posta útján oda beküldeni.

Bánatpénzül az ajánlott talpfamennyiségek egy évi értékének 5%-át készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapírokban az ajánlatok benyújtására kifizetett határidőt megelőző nap déli 12 óráig a magyar királyi államvasutak igazgatóságának budapesti főpénztáránál kell letenni.

Az ajánlati felhívástól bármely csekély mértékben eltérő és bánatpénz letétele nélkül tett, vagy később benyújtott ajánlatok, valamint a pótajánlatok figyelembe nem fognak vétetni.

Budapesten, 1908. évi november hó.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága.

3 darab

hizottsertés

eladó.

UTRY LAJOS

Erzsébet királyné-u. 56.

Óriási ujdonság!

Megjelent már a

„**Detektív krónika**“

6-ik füzete.

Igaz történet az életből.

Világhírű detektívek élményei.

Szerkesztik:

Fröhlich János és Chorin Géza.

Egy füzet ára 14 fillér.

Kapható:

Ifj. Wagner Antal

könyvkereskedésében

BAJÁN.

Elsőrendű köszén

kapható házhoz szállítva 100 kgként

3 kor. 60 fillérért

Geiringer és Berger cégnél.